

Q.P. Code – 32206

Second Semester B.A./B.Sc./B.S.W. Degree Examination,
April/May 2019

(CBCS – Freshers and Repeaters – 2016-17 and onwards)

Language Sanskrit

Paper II – BHOJAPRABHANDHAM, GRAMMAR AND TRANSLATION

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 90

Instructions to Candidates :

- 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
- 2) Q.Nos. I and VI should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनं उत्तरं चित्वा लिखत।

(15 × 1 = 15)

Choose and write the correct answer :

शरियामाद लुक्तरवम् अरिः बरियारि :

1. भोज प्रबन्धस्य कर्ता कः ?

(a) व्यासः	(b) भासः
(c) बल्लाल सेनः	(d) दण्डिः

2. धारानगरस्य राजा कः ?

(a) भीमसेनः	(b) हर्षः
(c) शङ्करः	(d) सिन्धुलः

3. भोजराजस्य माता का ?

(a) गायत्री	(b) सावित्री
(c) सविता	(d) शकुन्तला

4. कल्पलता का ?

(a) धनं	(b) विद्या
(c) राज्यं	(d) द्यूतम्

5. भोजं मारयितुं मुञ्जः कं प्रेषितवान् ?

(a) बुद्धिसागरं	(b) कापालिकं
(c) वत्सराजं	(d) दैवजम्

Q.P. Code – 32206

6. भोजस्य पितृव्यः कः ?
(a) मुञ्जः (b) मञ्जः
(c) शङ्करः (d) विष्णुदत्तः
7. लोभाविष्टः कं हन्ति ?
(a) पशुं (b) मृगं
(c) स्वामिनं (d) राक्षसम्
8. बृहत् कथायाः रचयिता कः ?
(a) विष्णुशर्मा (b) नारायणः
(c) गुणादयः (d) भोजः
9. सिन्धुलस्य प्रधानामात्यः कः ?
(a) विद्यासागरः (b) बुद्धिसागरः
(c) गुणसागरः (d) दयासागरः
10. मुञ्जस्य पुत्रः कः ?
(a) जयन्तः (b) अनन्तः
(c) वत्सराजः (d) श्रीधरः
11. दशास्यान्तकः कः ?
(a) शिवः (b) श्रीरामः
(c) लक्ष्मणः (d) दुर्योधनः
12. कृतयुगालङ्कार भूतः कः ?
(a) दशरथः (b) मान्धाता
(c) विधाता (d) चारदत्तः
13. पञ्चतन्त्रस्य रचयिता कः ?
(a) विष्णुशर्मा (b) नारायणः
(c) कालिदासः (d) वाल्मीकिः
14. 'देव, लोकोऽयं मां सर्वज्ञं वक्ति' इति कः वदति ?
(a) भोजः (b) दैवज्ञः
(c) वत्सराजः (d) बुद्धिसागरः
15. पुत्र घातुकस्य मुञ्जस्य प्रायश्चित्तं किम् ?
(a) सागरप्रवेशः (b) वद्धि प्रवेशः
(c) गृहप्रवेशः (d) स्वर्ग प्रवेशः

II. ದ್ವಯೋಃ ಪ್ರಶ್ನಯೋಃ ಪ್ರಬಂಧಂ ಲಿಖತು।

(2 × 10 = 20)

Write an essay on any **TWO** of the following :

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

1. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯಮಧಿಕೃತ್ಯ ಲಿಖತು।

Write an essay about Sanskrit Katha Sahitya.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

2. ಭೋಜಸ್ಯ ಕವೀನಾಮ್ ಆಶ್ರಯಂ ಅಧಿಕೃತ್ಯ ಲಿಖತು।

Write an essay on the patronage given by Bhoja to the poets.

ಭೋಜನ ಕವಿಗಳ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

3. ಭೋಜಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಸಮಧಿಕೃತ್ಯ ಲಿಖತು।

Write an essay how Bhoja acquired the Kingdom.

ಭೋಜನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

III. एकस्य गद्यभागस्य अनुवादं कन्नडभाषायां वा अंग्लभाषायां कुरुत।

(1 × 15 = 15)

Translate any **ONE** of the following prose passage into Kannada or English :

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ :

1. आदौ धाराराज्ये सिन्धुलसंज्ञो राजा चिरं प्रजाः पर्यपालयत्। तस्य वृद्धत्वे भोज इति पुत्रः समजनि स यदा पञ्चवार्षिकस्तदा पिता ह्यात्मनो जरां ज्ञात्वा मुख्यामात्यानाहूयानुजं मुञ्जं महाबलमालोकस्य पुत्रं च बालं वीक्ष्य विचारयामास यद्यहं राज्यलक्ष्मीभारधारणसमर्थं सहोदरमपहाय राज्यं पुत्राय प्रयच्छामि, तदा, लोकापवादः। अथवा बालं मे पुत्रं मुञ्जो राज्यलोभाद्विषादिना मारयिष्यति, तदा दत्तमपि राज्यं वृथा। पुत्रहानिर्वंशोच्छेदश्च।

2. ततश्चैवं विचिन्तयन्नभुक्त एव दिनस्य तृतीये यामे एक एव मन्त्रयित्वा वङ्गदेशाधीश्वरस्य महाबलस्य वत्सराजस्याकारणाय स्वमङ्गरक्षकं प्राहिणोत्। स चाङ्गरक्षको वत्सराजमुपेत्य प्राह - राजा त्वामाकारयति' इति। ततः स रथमारूढ्य परिवारेण परिवृतः समागतो रथादवतीर्य राजानमक्लोक्य प्रणिपत्योपविष्टः। राजा च सौधं निर्जनं विधाय वत्सराजं प्राह त्वया भोजो भुवनेश्वरीविपिने हन्तव्यः प्रथमयामे निशायाः। इति

IV. त्रयाणां लघुटिप्पणीः लिखत।

(3 × 5 = 15)

Write short notes on any **THREE** of the following :

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

1. सिन्धुलः

2. बुद्धिसागरः

3. शंकरकविः

4. बृहत्कथा

Q.P. Code – 32206

V. द्वयोः सन्दर्भं विवृणुत।

(2 × 5 = 10)

Annotate any **TWO** of the following :
ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ :

1. भोजस्य जन्मपत्रिकां ब्राह्मणं पृच्छ।
2. वयं राजादेशकारिणः।
3. पुत्रवधः क्वापि न हिताय।
4. कुम्भकरोऽपि यो विद्वान् स तिष्ठतु पुरे मम।

VI. संस्कृतभाषायामेव उत्तरं लिखत।

Answer in Sanskrit only :
ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ :

(a) पञ्चानां विग्रहवाक्यं लिखित्वा समासनाम लिखत।

(5 × 1 = 5)

1. त्रिभुवनम्	2. अधर्मः
3. राजर्षिः	4. उपनगरम्
5. शकुन्तमरालौ	6. महाराजः
7. पञ्चवटी	8. धारानगरम्

(b) द्वयोः प्रयोगं परिवर्तयत।

(2 × 2½ = 5)

1. राजा प्रविशति। ÷
2. कृष्णेन कंसः हतः।
3. अहं ग्रामं गच्छामि।

VII. इमं गद्यभागं कन्नडभाषाया वा आङ्ग्लभाषाया वा अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

Translate the following passage into Kannada or English :

ಈ ಗದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ :

काशीपुरे कश्चिद्विद्वान् आसीत्। एकस्मिन् दिने तस्यान्तिकं एकः बालः आगम्य 'आर्य मम विद्या अधिगन्तव्या इति आशा वर्तते। भवान् मां विद्यां अध्यापयितुं अर्हति' इति प्रार्थयामास। अरे देवः क्वास्ति? इति विद्वान् बालकं प्रप्रच्छ। ततः सः बालः 'देवो यत्र नास्ति तद्भवान् प्रथमतः वदतु। ततः परं अहं आवेदयामि' इति उवाच।